

Hva skal dyrene våre spise i fremtiden?

Kan insekter, tang og treverk bli framtidens dyrefôr? Med støtte fra Forskningsrådet skal forskere og ulike sektorer i næringslivet jobbe sammen for å finne nye og bærekraftige løsninger på fôr, som kan imøtekomme fremtidens vekstambisjoner i havbruksnæringen og sikre fôr til husdyr i jordbruket. Støtten vitner om å ha truffet blink.

- Veien er ganske lang fra du holder en hard trebit i hånda til du har noe som kan brukes i fôr. Derfor er forskning helt nødvendig på flere områder. Støtten er et skikkelig kvalitetsstempel for prosjektet vårt, sier Egil Petter Stræte, fra Ruralis.

Trond Einar Pedersen, spesialrådgiver innen bioøkonomi fra Forskningsrådet forteller at den største utfordringen for norsk landbruk og oppdrett er fôr basert på norske ressurser.

- For at fôrproduksjonen skal bli mer bærekraftig må vi over på norske ressurser til husdyr, sier Trond Einar Pedersen.

Laksen må ha mat

Fôrproduksjonen har vært i endring over lang tid. Fra å drive med beiting har vi i dag en stor grad av industriell fôring. Industrielt fôr trenger en sammensetning av blant annet proteiner, fett og karbohydrater, og det finnes mange ulike kilder vi kan hente ingrediensene fra. I dag brukes det mye soya, som i seg selv er en fin kilde til fôr, men det er noen miljøutfordringer knyttet til produksjonen. Blant annet går det utover regnskogen i Brasil. Ambisjonen blir derfor å øke andelen fôr basert på norske ressurser.

Dette skal vi nå undersøke, på tvers av flere sektorer som jord, skog og hav. Med store vekstambisjoner i havbruksnæringen og betydelig flerdobling av produksjon i tiårene fremover, kreves det fôr. Laksen må ha mat. Det er en utfordring å skaffe fôr som er bærekraftig, så nå kikker mange etter flere alternativer i helt nye områder. Kan insekter være et grunnlag for å produsere protein til fôr? Trefiber, makroalger, tang eller tare? Det finnes flere muligheter, sier Egil Petter.

Avgjørende med støtte fra Forskningsrådet

Egil Petter forteller at Ruralis følger nøye med på Forskningsrådets fokusområder, og hvilke utlysninger de kommer med. I dette tilfellet kom det en egen utlysning om matsystemer. Det passet godt med tanke på planene deres, ettersom de ønsket å ha en helhetlig tilnærming til fôrsystemet knyttet til flere sektorer. Han sier at ved å få støtte, oppleves det som en anerkjennelse på at man har truffet blink på en viktig problemstilling.

Finansieringen fra Forskningsrådet har vært helt grunnleggende og avgjørende for å komme i gang med prosjektet. De er i en unik posisjon og vår viktigste finansieringskilde. Det er bare Forskningsrådet som kunne finansiert et slikt prosjekt som går på tvers av flere sektorer som jord, hav og skog. Forskningsrådet har vært opptatt av fôr, og at det skal foregå på en bærekraftig måte, sier Egil Petter.

Forskning blir nødvendig

Mange selskaper er i fronten når det kommer til utvikling og kommersialisering av nye fôringredienser. Men i akkurat dette tilfellet er forskning nødvendig på flere områder. Skal insekter, tang og treverk bli til noe som kan brukes i fôr, ja da må det forskes.

Her er det behov for bredde og systemforskning. Hva finnes? Hvilke ressurser er best? Hva er forsvarlig å utvikle og hva gir mest bærekraft i miljømessig, sosialt og økonomisk forstand?

For å få såpass bred kunnskap kreves det forskning. Vi trenger kunnskap om ulike interesser og samfunnshensyn, noe forskningsmiljøer er best i stand til å kartlegge. Utnyttelse av nye bioressurser kan ramme andre grupper i samfunnet, og det kan være ulike interesser og behov knyttet til skogbruk, beiteområder og utvikling av tang i kystsonen. Hvilke områder skal brukes til hva? Det oppstår en del spørsmål som det blir viktig å undersøke, sier Egil Petter.

Behov for bærekraft i bred forstand

Formålet med prosjektet er å skape mer bærekraftige føringredienser basert på norske bioressurser, og det kreves at de er bærekraftige. Fôr som er diskutabelt i dag må ikke erstattes med noe som er dårligere. De ønsker også å få frem hvor bærekraftige de ulike fordelingene er i bruken av bioressurser. Hvilke ressurser gir mest bærekraft og hva er den beste fordelingen? Det må være et helhetlig bilde med tanke på både klimaendringer, sosiale forhold og det må være økonomi i det.

Vi må vite mer om realismen ved bruk av norske bioressurser, og vi må sette sammen den kunnskapen vi har og se på helheten. Mye kan være teknisk og biologisk mulig, men det kan bli kostbart med oppskalering. Er det mulig å få de volumene som er nødvendig? sier Egil Petter.

Tips til søknaden:

- Vær ute i god tid med å finne samarbeidspartnere, for når utlysningen kommer bør dette være på plass.
- Finn ut hva dere skal prioritere så tidlig som mulig, og bygg et nettverk og en kjerne med folk som skal bidra inn i prosjektet. Så kan dere supplere med flere folk etter hvert. Når dere har dannet et skjelett er det enklere å se hva som mangler for å få en god helhet.
- Dere må ha en klar utfordring eller problemstilling som alle involverte kan kjenne seg igjen i, og slutte seg til. Problemstillingen som skal belyses eller løses bør være noe som fenger dem som er med.
- De involverte bør få noe ut av prosjektet for sin egen del. Ha en personlig motivasjon. Deretter blir utfordringen å sy dette sammen til en helhet og et prosjekt.

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.